

8

HOOFDSTUK

Box 3: belastbaar inkomen uit sparen en beleggen

Uitspraak Hoge Raad over vermogensmix

Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad beslist dat de vermogensmix van box 3 op stelselniveau in strijd is met het recht van eigendom en het gelijkheidsbeginsel. Dit arrest heeft tot gevolg dat de wetgeving op het terrein van box 3 moet worden aangepast.

Op het moment van schrijven van dit boek is de nieuwe wetgeving hierover nog niet bekend. In dit hoofdstuk is daarom, net als in de rest van dit boek, de stand van de wetgeving per 1 januari 2022 als uitgangspunt genomen.

Zodra nieuwe wetgeving over box 3 is afgerond, wordt de studiestof hierover aangepast en beschikbaar gesteld op www.lerenmetconvoy.nl bij de titel van het boek onder de tab 'aanvullend materiaal'.

Oefenopgaven

Opgave 8.1 Nee, Johan heeft niet juist gehandeld. Voor de vaststelling van de inkomsten uit sparen en beleggen is de waarde op 1 januari doorslaggevend. Johan moet de aandelen voor de berekening van de rendementsgrondslag opnemen voor € 364.500.

-
- Opgave 8.2**
- Box 3: inkomsten uit sparen en beleggen.
 - De rendementsgrondslag wordt vastgesteld naar de waarde van de bezittingen minus de schulden op 1 januari verminderd met het heffingvrije vermogen. $\text{€ } 125.000 - / - \text{€ } 50.650$ (heffingvrij vermogen) = € 74.350. De berekening van het voordeel in box 3 is:

		Spaardeel		Beleggingsdeel	
1e schijf	t/m € 50.650	67%	€ 33.936	33%	€ 16.715
2e schijf	t/m € 962.350	21%	€ 4.977	79%	€ 18.723
3e schijf		0%	€ 0	100%	€ 0
			€ 38.913		€ 35.438
Rekenrendement			x -0,01% =		x 5,53% =
Grondslag			€ -4		€ 1.960

- c. 31%. Marcel is verschuldigd in box 3: $31\% \times (\text{€ } -4 + \text{€ } 1.960) = \text{€ } 606$.

Opgave 8.3

- a. De peildatum voor de berekening van de inkomsten uit sparen en beleggen is 1 januari (art. 5.2 lid 1 Wet IB). De berekening blijft exact hetzelfde als hiervoor bij opgave 8.2. Op 1 januari van het jaar daarop moeten de erfgenamen ieder hun aandeel in hun eigen aangifte opnemen. Bij overlijden vindt geen herrekening plaats. Een eventuele herrekening vindt uitsluitend plaats in de situatie van immigratie en emigratie (art. 5.2 lid 3 Wet IB).
- b. 31%. Verschuldigd is $31\% \times (\text{€ } -4 + \text{€ } 1.960) = \text{€ } 606$.

Opgave 8.4

- a. 1. De woning in Maastricht betreft een eigen woning (art. 3.111 Wet IB). Deze valt in box 1 en komt dus niet meer in box 3.
2. De woning in Andalusië is een tweede woning, deze valt in box 3 (art. 5.3 Wet IB). Voor deze woning is geen WOZ-beschikking afgegeven omdat de woning in Spanje staat.
3. De aandelen in Machinefabriek Maastricht bv behoren tot een aanmerkelijk belang (art. 4.6 Wet IB). De aandelen vallen in box 2 en komen dus niet meer in box 3.
4. Het fabriekspand in Maastricht is verhuurd aan een bv waarin Gerard en Jolina een aanmerkelijk belang hebben. De inkomsten hieruit vallen onder de terbeschikkingstellingsregeling in box 1. Het pand is om deze reden niet meer belast in box 3. Belast is de opbrengst minus 12% TBS-vrijstelling.
5. De Ferrari is een roerende zaak in eigen gebruik en is dus vrijgesteld (art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB).
6. De beursaandelen zijn belast in box 3 (art. 5.3 Wet IB).
7. Inboedel. Dit zijn roerende zaken in eigen gebruik, deze zijn vrijgesteld (art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB).
8. De hypotheek op de woning in Maastricht valt in box 1 (ervan uitgaande dat de geldlening voldoet aan de voorwaarden om als eigenwoningschuld aangemerkt te worden). De schuld is niet aftrekbaar in box 3.
9. De hypotheek op de woning in Andalusië is aftrekbaar in box 3.

10. De schuld aan de XYZ-bank voor de financiering van de Ferrari is aftrekbaar in box 3.
11. Belastingsschulden, met uitzondering van erfbelastingsschulden, zijn niet aftrekbaar in box 3 (art. 5.3 lid 3 letter c Wet IB).
- b. De inkomsten uit sparen en beleggen kunnen tussen partners onderling vrijelijk worden verdeeld (art. 2.17 lid 2 Wet IB). Gerard en Jolina hebben dus de keuze bij wie van hen en voor welk deel de inkomsten uit sparen en beleggen worden aangegeven. Voorwaarde is dat ze gezamenlijk 100% aangeven.

c.

Vermogensbestanddeel	Waarde 1 januari	
Woning Andalusië	€ 350.000	
Beursaandelen	- 69.800	
		€ 419.800
Af: schulden		
- hypotheek woning Andalusië	€ 90.000	
- geldlening Ferrari	- 60.000	
	- 150.000	
Af: drempel (art. 5.3 lid 3 letter f Wet IB)	- 6.400	
		- 143.600
		€ 276.200
Af:		
Heffingvrij vermogen (art. 5.5 Wet IB)		
€ 50.650 × 2 =		€ 101.300
Belastbaar vermogen		€ 174.900

Opgave 8.5

- a. Nee. Sieraden zijn roerende zaken voor eigen gebruik. Deze zijn vrijgesteld voor de heffingsgrondslag (art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB).
- b. Ja. Een broodje goud is ter belegging en is niet bestemd voor persoonlijk gebruik. De waarde van het broodje goud telt dus mee voor de rendementsgrondslag (art. 5.3 Wet IB).

Opgave 8.6

Eigen woning, box 1		-	
Effecten	€ 315.000		
Bank	- 24.900		
Auto, geen bezitting, art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB		-	
Schulden € 4.500 -/- € 3.200 =		- 1.300	-/-
Totaal		€ 338.600	
De rendementsgrondslag is	€ 338.600		
af: heffingvrij vermogen	- 50.650		
Belastbaar vermogen		€ 287.950	

- Opgave 8.7**
- a.
1. De woning valt in box 1, art. 3.111 Wet IB.
 2. De auto is geen belaste bezitting, art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB.
 3. Het rijpaard is geen belaste bezitting, art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB.
 4. De schilderijen zijn, aannemende dat het kunst is, vrijgesteld (art. 5.8 lid 1 Wet IB). Is sprake van een belegging, dan zijn de schilderijen belast. Als de schilderijen niet onder de vrijstelling van kunst vallen, vallen ze onder de vrijstelling van art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB. Alleen in de situatie dat de schilderijen uitsluitend ter belegging worden gehouden zijn ze belast in box 3.
 5. Het perceel grasland betreft een onroerende zaak en is belast, art. 5.3 lid 2 letter a Wet IB.
 6. De vordering is belast.
 7. Het pand is belast in box 3, art. 5.3 lid 2 letter a Wet IB. Het pand kan geen werkzaamheid zijn (box 1), want zijn broer is een 'niet-verbonden' persoon. Voor de waardering geldt art. 5.20 lid 3 Wet IB jo. art. 17a Uitv.besl. IB. De huuropbrengst ten opzichte van de WOZ-waarde is 8,3%. De leegwaarde-ratio is 85% van € 240.000 = € 204.000.
 8. De schuld is aftrekbaar in box 3 voor zover deze € 3.200 overstijgt, art. 5.3 lid 3 letter f Wet IB.
- b. De rendementsgrondslag bestaat uit:

Grasland	€ 56.000
Vordering broer	– 100.000
Verhuurd woonhuis	– 204.000
	<u>€ 360.000</u>
Hypothecaire schuld € 200.000 –/– € 3.200 =	– 196.800
Totaal	<u>€ 163.200</u>

Het belastbaar vermogen voor de berekening van de inkomsten uit sparen en beleggen is € 163.200 –/– € 50.650 (heffingvrij vermogen) = € 112.550.

- Opgave 8.8**
- a. De eigen woning in Eindhoven valt in box 1. De basis voor de berekening van het eigenwoningforfait is de WOZ-waarde, art. 3.112 Wet IB. De rente die betaald is aan de tante is aftrekbaar als betaalde rente voor de eigenwoning-schuld. Het betreft een aflossingsvrije lening die afgesloten is voor 1 januari 2013, deze kwalificeert dus als een eigenwoningschuld. Als een dergelijke schuld is aangegaan op of na 1 januari 2013, kwalificeert de geldlening niet als een eigenwoningschuld. De berekening van het aan te geven bedrag is:

0,45% van € 560.000 =	€ 2.520
Afv: rente	– 12.000
Inkomsten uit eigen woning negatief	<u>€ 9.480</u>

- b. De vakantiewoning in Zeeland valt in box 3. De basis voor de waardebeoordeling is de WOZ-waarde, art. 5.20 Wet IB, deze is € 200.000.
- c. De verhuurde woning in Rotterdam valt in box 3. Voor de waardering geldt art. 5.20 lid 3 Wet IB jo. art. 17a Uittv.besl. IB. De huuropbrengst ten opzichte van de WOZ-waarde is 6%. De leegwaardratio is 73% van € 160.000 = € 116.800.

Opgave 8.9 Nee. Jan is een kunstliefhebber/verzamelaar. In die situatie is de verzameling vrijgesteld. Dat een aantal werken zijn uitgeleend aan musea is verder niet van belang. Jan kan een beroep doen op de vrijstelling van art. 5.8 Wet IB.

-
- Opgave 8.10**
- a. Ja, de vrijstelling voor landgoederen (art. 5.7 Wet IB). De vrijstelling geldt uitsluitend voor een landgoed in de zin van de Natuurschoonwet 1928, niet voor het bebouwde gedeelte.
 - b. Het koetshuis staat de heer Lindenberg als hoofdverblijf ter beschikking en valt daarmee onder de eigenwoningregeling in box 1. Het landgoed, inclusief het hoofdgebouw maar exclusief het koetshuis, valt in box 3. Vanwege de vrijstelling voor landgoederen wordt echter alleen het hoofdgebouw met ondergrond daadwerkelijk tot de heffingsgrondslag gerekend.

-
- Opgave 8.11**
- Het perceel grond wordt gewaardeerd op € 200.000, zijnde de waarde in verpachte (te vergelijken met verhuurde) staat. Het pachtrecht is verleend tegen een zakelijke vergoeding die in regelmatig vervallende termijnen wordt voldaan.
 - De oude boerderij moet hij voor de volle WOZ-waarde van € 650.000 aangeven in box 3 (art. 5.22 lid 4 Wet IB). Wel mag hij in box 1 een bedrag in aftrek brengen als onderhoudsverplichting (art. 6.3 Wet IB).
 - Het appartement moet hij aangeven voor een waarde van € 100.000.

-
- Opgave 8.12**
- a. Niet belast. Belastingvorderingen die voortvloeien uit een belastingwet waarop de AWR van toepassing is, behoren niet tot de rendementsgrondslag (art. 5.3 lid 2 letter f Wet IB). Een uitzondering geldt voor een eventuele vordering wegens erfbelasting, maar dat is in deze opgave niet van toepassing
 - b. Niet belast. De aandelen in Piet Wevers Holding bv behoren tot een aanmerkelijk belang (art. 4.6 Wet IB). Het aandelenbezit valt op grond van de rangorderegeling in box 2 en zijn dan ook niet meer belast in box 3.
 - c. Belast is het forfaitaire rendement over € 240.000.
 - d. Niet belast. De inkomsten uit de eigen woning worden belast in box 1 (art. 3.111 Wet IB). Op grond van de rangorderegeling behoort de eigen woning niet tot de rendementsgrondslag.

- e. Niet belast. Dit betreft een vermogensbestanddeel dat gebruikt wordt voor persoonlijke doeleinden (art. 5.3 lid 2 letter c Wet IB).
- f. Schulden komen in aftrek op de rendementsgrondslag voor zover zij meer bedragen dan € 3.200 per belastingplichtige. Omdat Piet een partner heeft, geldt voor hen samen een drempel van € 6.400. In aftrek komt dus een bedrag van € 150.000 $-/-$ € 6.400 = € 143.600 (art. 5.3 lid 3 letter f Wet IB).

Opgave 8.13 a. Waardering

	Waarde- ring in €	Toelichting (niet verplicht)
Ondernemingsvermogen	n.v.t.	Behoort tot box 1
Eigen woning	n.v.t.	Behoort tot box 1
Vakantiewoning	135.000	Waardering op WOZ-waarde
Beleggingen in Groenfonds	39.245	€ 100.460 $-/-$ € 61.215 (art. 5.13 Wet IB)
Aandelen Shell	89.000	
Totaal aan bezittingen	263.245	
Af: Schulden	46.800	€ 50.000 $-/-$ € 3.200 (art. 5.3 lid 3 letter f Wet IB)
Eigenwoningschuld	n.v.t.	Behoort tot box 1
Saldo	216.445	
Heffingvrij vermogen	50.650	
Belastbaar vermogen	165.795	

Multiple choice-vragen

Vraag 8.1 Stelling a is juist, stelling b, c en d zijn onjuist. Roerende zaken die ter belegging worden gehouden zijn belast in box 3.

Vraag 8.2 Stelling d is juist, a, b en c zijn onjuist.
De overbedelingsschuld wordt niet in aanmerking genomen (evenmin als de overbedelingsvordering van de zoon op zijn moeder) (art. 5.4 lid 1 Wet IB).
De rendementsgrondslag is € 110.000 minus het heffingvrije vermogen van € 50.650. De belasting wordt berekend over € 110.000 -/- € 50.650 = € 59.350.

Vraag 8.3 Stelling b is juist, a, c en d zijn onjuist. Voor de waardering geldt art. 5.20 lid 3 Wet IB jo. art. 17a Uitv.besl. IB. De huuropbrengst ten opzichte van de WOZ-waarde is 6%. De leegwaarderatio is 73% van € 200.000 = € 146.000.